

23. РЕДОВНА ГОДИШЊА СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА ДРАМСКИХ УМЕТНИКА СРБИЈЕ, РЕПРЕЗЕНТАТИВНОГ УДРУЖЕЊА У КУЛТУРИ (УДУС)

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИЗМЕЂУ ДВЕ СКУПШТИНЕ (период од 1.12.2023. до 30.11.2024)

Удружење драмских уметника Србије је у претходном периоду кроз рад органа наше сталешке организације - Председника, Председништва, Надзорног одбора, комисија, затим Стручне службе и уз сарадњу чланова, настојало да реализује планиране активности и да програм рада спроведе уз уважавање сугестија које су чланови УДУС-а изнели на претходној Скупштини, као и предлога добијаних током минулих година дана. У извештају који следи информисаћемо чланове о бројним активностима које су успешно реализоване, као и о оним мање успешним.

Председништво је радило у саставу: Небојша Дугалић (председник), Бранислав Зеремски, Влатко Илић, Драган Марјановић, Јелена Мијовић (од 26.11.2024), Павле Пекић (потпредседник), Тања Пјевац, Снежана Тришић и Зоран Цвијановић.

Надзорни одбор у саставу: Душко Премовић, Марко Стојановић (председник) и Иван Томашевић. Заменик члана Надзорног одбора је Јелена Ковачевић Бараћ.

Суд части у чији састав су изабрани Светлана Бојковић, Игор Бојовић, Оливера Викторовић, Андрија Даничић и Милован Здравковић (заменици чланова: Елизабета Ђоревска и Предраг Милетић) није добијао захтеве за разматрање питања из своје надлежности.

Састав чланова комисија наведен је у даљем тексту извештаја, са описом реализованих активности.

У Стручној служби коју чини пет запослених радника и више сталних и повремено хонорарно ангажованих сарадника (за правне послове, администрацију рачунарске мреже, администрацију Базе података УДУС-а и за друге послове, по потреби), било је промена. У мају 2024. у пензију је отишла Душка Марковић, која је нашој организацији посветила пуних 40 година рада (прво у југословенском удружењу СУДУЈ, а затим у УДУС-у), на радним местима секретара и пословног секретара, на чему јој и овом приликом захваљујемо. Од јуна ове године у радни однос примљене су две нове сараднице, тако да су у Стручној служби сада запослене: Виолета Јовановић, Анкица Манчић, Наташа Савић, Радмила Сандић (секретар Стручне службе) и Душица Тодоровић.

Рад Комисије за статусна права чланова Удружења:

Задачи Комисије за статусна права су разматрање захтева за пријем нових чланова у УДУС и разматрање захтева за утврђивање статуса самосталног уметника (тј. за регулисање пензијског и инвалидског и здравственог осигурања) и доношење одлука о томе.

Комисија је радила у саставу: Периша Армуш, Дубравка Вујиновић, Влатко Илић, Татјана Кеџман (председница), Петар Михаиловић (до априла 2024) затим Игор Филиповић.

Комисија је радила у складу са *Правилником о ближим условима, мерилима и критеријумима, као и поступку по захтевима лица за утврђивање статуса лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у култури* (подзаконски акт Закона о култури, донет 2017), као и са њим усклађеним *Правилником о раду Комисије за статусна права чланова УДУС-а*. Овим актима регулишу се питања процедуре и критеријума за пријем у чланство и за утврђивање статуса самосталног уметника (глумци, редитељи и драматурзи/драмски писци), стручњака (театролози, позоришни критичари) и сарадника у области културе (организатори, продуценти, менаџери).

У периоду од 01.12.2023. до 30.11.2024. Комисија је разматрала 30 захтева за утврђивање статуса самосталног уметника, сарадника и стручњака и за њих 29 донела позитивну одлуку.

Комисија за статусна права чланова УДУС-а спровела је у (периоду од јула до октобра 2024) поступак тзв. ревизије статуса, одн. провере испуњености услова за лица која су уписана у евиденцију лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе. Последња ревизија вршена је 2018. године (после тога није вршена због пандемије корона вируса, затим због смањеног броја радника у Служби УДУС-а услед дужих боловања, а потом и пензионисања два радника), тако да је ове године велики број уметника, односно њих 135 укључено у поступак ревизије. Од тога 133 уметника се одазвало позиву и

поднело захтеве за ревизију – за њих 128 Комисија је утврдила да испуњавају услове, за двоје је одобрила одлагање ревизије, а за петоро уметника није продужен статус (јер нису испунили прописане услове).

Чланство:

Између две Скупштине у чланство УДУС-а примљен је 31 нови члан. То су глумци: Александра Аризановић, Милица Врзић, Николина Вујевић, Горица Динуловић, Горица Живановић, Владимир Јовановић, Александар Карић, Андрија Ковач, Јелена Кркић, Милош Лазаров, Милена Мартић, Светлана Миленковић, Јелена Милетић, Ирина Митровић, Јована Младеновић, Ђорђе Николић, Јована Николић, Јулија Петковић, Данило Петровић, Стела Рачуница, Лука Радосављевић, Никола Ракочевић и Ана-Марија Стаменковић; редитељи: Ружица Ања Тадић и Јована Томић; драматурзи: Вида Давидовић, Никола Ђоновић, Ана Митровић и Нађа Петровић; театролози: Наталија Јевтић и Андреј Чањи.

Нажалост, у периоду од претходне Скупштине до данас преминуло је 12 наших колега: глумци Јелена Чворовић Пауновић, Милан Пепа Богуновић, Гојко Шантић, Ранко Ковачевић, Марица Вулетић Наумовић, Биљана Костантинковић, Рада Ђуричин-Поповић, Радмила Живковић, Мирослава Мима Вуковић Курић, Живомир Јоковић, Теодора Викторовић и редитељка Мирјана Ерцег Навеман.

Из чланства УДУС-а, из различитих разлога, иступило је деветоро колега, а ажурирањем Базе података – због непостојања валидних података – из Евиденције је избрисано деветоро лица. У Евиденцији чланова УДУС-а данас је укупно 1444 чланова, а од тога 1025 глумаца, 160 редитеља, 140 драмских писаца и драматурга, 93 позоришних организатора, продуцентата и менаџера у култури, 10 инспицијената, 7 суфлера, 7 театролога и 2 позоришна критичара. Од укупног броја чланова, запослених је 519, самосталних уметника, сарадника и стручњака укупно 253 (од тога 249 уметника, 3 сарадника у култури и 1 стручњак у култури), пензионисаних чланова 367, незапослених 188 (од којих многи раде по основу ауторског уговора) и са непознатим статусом је 117 чланова.

Подсећамо чланове да обавезно и у што краћем року обавештавају УДУС о променама својих основних личних података (адресе, општине, телефона, мејла, професионалног статуса и сл), како бисмо остваривали што бољу комуникацију, ефикаснији рад и избегли административне проблеме.

Чланарина

Чланарина у УДУС-у (од јануара 2023. године) је 700 динара месечно за запослене чланове, за самосталне и незапослене уметнике је 400 динара месечно, док пензионисани чланови немају обавезу уплате чланарине. Захваљујемо свим члановима који редовно уплаћују чланарину и подсећамо све колеге да је чланарина основни извор финансирања рада Удружења. Редовније плаћање чланарине значило би већу сигурност Удружењу за реализацију активности које су нам свима у интересу. Када би сви чланови редовно плаћали чланарину, Удружење би располагало годишње сопственим приходом од скоро 7,5 милиона динара.

Самостални уметници:

Послови репрезентативних уметничких удружења у вези са утврђивањем статуса самосталног уметника законски су регулисани Законом о култури, Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање и прописима из области пензијског и инвалидског осигурања и здравствене заштите. Репрезентативна удружења, међу којима је и наше, те послове врше као поверене послове од стране државе.

У претходних годину дана, као што смо напред навели, статус самосталног уметника утврђен је за 29 уметника. Због заснивања радног односа (углавном отварања агенција), пензионисања и других разлога 11 уметника је престало да остварује статус, а подношење захтева за статус од наредног квартала најавило је 12 уметника.

Највећи број самосталних уметника је из Београда, из Новог Сада је 14 уметника, 3 из Суботице, 3 из Ниша, и по 1 уметник долази из Чачка, Панчева, Крагујевца, Шапца, Вршца, Новог Пазара, Горњег Милановца, Пожеге и Рашке. Ове локалне самоуправе уплаћују доприносе самосталним уметницима по најнижој основици осигурања (35% просечне) и то углавном чине редовно. (квартално).

Секретаријат за јавни превоз града Београда, на иницијативу уметничких удружења, одобрава од 2022. повлашћени градски превоз и за самосталне уметнике из Београда (месечна карта износи 1.000 динара).

Проблем дуговања за која се терете самостални уметници:

И у овом извештају, као и у свим претходним, подсетићемо на проблеме са којима се, не својом кривицом, суочавају самостални уметници због дуговања која им приписује Пореска управа. Дуг се односи на доприносе уметника за пензијско и инвалидско осигурање и за здравствену заштиту и камату на закашњења уплата тих доприноса од стране локалних самоуправа, пре свих Града Београда, а тиме су погођени уметници који су у самосталном статусу дужи низ година.

УДУС, као и друга уметничка удружења, од 1983. године има законско право и обавезу да утврђују статус самосталног уметника, на основу уметничких критеријума који су одувек усаглашавани са Министарством културе. Све до краја 2002. уметници нису имали проблема са овером здравствених књижица и приликом пензионисања. Град Београд (у коме пребивалиште има преко 90% самосталних уметника) је доприносио уплаћивао по различитим основицама осигурања у зависности од година стажа и то директно фондovima за ПИО и здравствено осигурање. Нажалост, од 2003. давања Града за доприносе самосталних уметника почињу да се третирају као социјална давања и уплаћују се по најнижој основици осигурања. Од 2006. године плаћања доприноса врше се преко уметничких удружења. Друге локалне самоуправе укључиле су се у плаћање доприноса много касније, после доношења Закона о култури, односно Нови Сад – од 2012. године, а други градови још касније.

Иако Град Београд од 2016. редовно уплаћује доприносе (спорадично је било мањих кашњења), због ранијих вишегодишњих кашњења са уплатом доприноса и огромних камата, а сва пореска дуговања приписују се уметницима (иако нису настала њиховом кривицом) – и данас постоје проблеми у вези са коришћењем права уметника на здравствену заштиту и уписа признатог стажа приликом запошљавања или пензионисања.

УДУС и остала уметничка удружења улагала су претходних, сада већ деценија, велике напоре и ангажовање да се проблем реши – тако што ће онај који је дуговања произвео својим чињењем или нечињењем (у овом случају Град Београд) преузети тај дуг. У више наврата прикупљали смо податке о дуговањима за доприносе самосталних уметника. Још 2015/2016, у сарадњи са Министарством културе, Градом Београдом и Пореском управом и уз подршку Националног савета за културу и Заштитника грађана, прикупљени су тачни подаци о дуговањима свих београдских самосталних уметника (њих око 2000), јер је Пореска управа изнела податак о три-четири пута вишем износу, који се односио на све самосталне делатноси, уместо само на уметнике. И поред обећаног системског решења Владе РС, једини резултат свих наших напора да се проблем дуга коначно реши било је доношење *Закључка* Владе РС на основу кога је самосталним уметницима (као и предузетницима много пре тога) омогућено да оверавају здравствене књижице на период од 3 месеца, под условом да су текући доприноси за здравствено осигурање плаћени на време. Истовремено је самосталним уметницима сугерисано да приступе репрограму дуга који им се приписује, чиме би уметници уствари прихватили да измирују дуг који сами нису направили. За све ово време Пореска управа повремено је самосталним уметницима слала опомене за плаћање дуга, под претњом принудне наплате.

Уметничка удружења су 2022. године поново иницирала решавање проблема и тада је при Министарству културе именована Радна група састављена од представника уметничких удружења и Министарства. На предлог представника удружења, Министарство је прихватило да се Влади РС предложи решење питања дуговања самосталних уметника тако што би се отписала дуговања за допринос за здравствено осигурање, као и камате на дуг доприноса за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање (ПИО), а да се дуг за сам допринос за ПИО намири из буџета како би уметници могли да остваре право на пензијски стаж. И овога пута подаци Пореске управе били су вишеструко виши од података до којих је касније дошла Радна група. Да је предлог Радне групе – да се отпишу сва дуговања осим основног дуга за допринос за пензијско и инвалидско осигурање – био прихваћен државу би то коштало мање од 700.000 евра! Податке о томе и предлог Радне групе за решење проблема, Министарство културе упутило је Влади РС у новембру 2022. године и поново у априлу 2023. године, међутим, званичног одговора још увек нема.

Удружење је у више наврата (дописима, разговорима, јавним реаговањем) тражило решавање овог овог питања, а на наш захтев за добијање конкретног одговора о коме бисмо обавестили чланове УДУС-а – нисмо добили никакав одговор. У међувремену је формирана нова Влада, од новог министра културе Николе Селаковића затражена је реакција и одговор на дописе и на јавна саопштења УДУС-а. До закључења овог извештаја одговор нисмо добили.

Рад Фонда солидарности:

Комисија Фонда солидарности радила је у саставу: Урош Јаковљевић, Милан Цаци Михаиловић (председник) и Милан Чучиловић.

Фонд солидарности располагао је у преходном периоду средствима прикупљеним у раније спроведим акцијама, као и донацијама чланова. Средства су коришћена за помоћ колегама за трошкове лечења и рехабилитације, у складу са Правилником Фонда солидарности.

Позивамо чланове Удружења, да у складу са својим могућностима, донирају средства за рад Фонд солидарности.

Рад Уметничког већа и жирија за награде Удружења:

Комисија за награде – Уметничко веће радило је у саставу: Светлана Бојковић, Ивана Димић, Драган Мићановић, Наташа Нинковић и Светозар Цветковић.

Уметничко веће је у претходном периоду, у складу са својим ингеренцијама, предлагало чланове жирија за доделу награда УДУС-а.

Награда за животно дело Добричин прстен (за 2023. годину) додељена је Анити Манчић. Одлуку о добитници донео је крајем 2023. године, Жири у саставу: Борис Исаковић, Предраг Мики Манојловић (председник Жирија), Ксенија Радуловић, Јелисавета Сека Саблић, Егон Савин и Нада Шаргин. Свечано уручење Добричиног прстена Анити Манчић биће 6. децембра 2024. у Југословенском драмском позоришту. Добитник Награде Добричин прстен за 2024. годину биће познат у децембру.

Награда за режију „Бојан Ступица“ (за 2023) додељена је Милошу Лолићу за режију представе *Yankee Rose* Слободана Обрадовића, у продукцији Београдског драмског позоришта. У конкуренцији за, тада бијеналну, Награду „Бојан Ступица“ биле су режије представа премијерно изведених у периоду од 1. априла 2021. до 30. марта 2023. године. Одлуку о добитнику једногласно је донео Жири у саставу Александар Милосављевић (председник Жирија), Ђурђа Тешић и Јована Томић. Награда је добитнику уручена 10. марта 2024. на сцени Београдског драмског позоришта, након извођења представе *Yankee Rose*.

Награда за режију „Бојан Ступица“ од 2024. године додељује се сваке године, а одлуком Жирија у саставу: Милош Лолић, Милена Пређић (председница Жирија) и Славенко Салетовић, за најбоље редитељско остварење у периоду од 1. априла 2023. до 30. марта 2024, награђена је Татјана Мандић Ригонат, за режију представе „Наш разред“ Тадеуша Слобођанека у продукцији Народног позоришта у Београду. Награда ће добитници бити уручена почетком следеће године.

Награда „Милош Жутић“ (за 2023), годишња награда за најбоље глумачко остварење у периоду од 1. јула 2022. до 30. јуна 2023. додељена је Јоакиму Тасићу, за улогу Вертхајмера у представи *Губитник*, по делима Бернхарда/Пушкина, у драматизацији и режији Наташе Радуловић и у продукцији Југословенског драмског позоришта. Одлуку о добитнику једногласно је донео Жири у саставу Тамара Драгичевић, Бранка Катић, Ива Милошевић (председница Жирија), Марко Мисирача и Бранка Шелић, а Награда је лауреату уручена 27. новембра 2024, након представе *Губитник* у Југословенском драмском позоришту.

Жири за доделу Награде „Милош Жутић“ (за 2024) ради у саставу Катарина Гојковић, Бојан Жировић, Анђелка Николић, Јоаким Тасић и Федор Шили. Одлука Жирија очекује до краја позоришне сезоне, односно јуна 2025.

Награда „Љубинка Бобић“ (за 2023), бијенална награда за најбоље глумачко остварење у области комедије у периоду од 1. септембра 2021. до 31. августа 2023. године, додељена је Сањи Марковић, за улогу Цмиље у представи *Чудо у Шаргану* Љубомира Симовића, у режији Јагоша Марковића и продукцији Југословенског драмског позоришта. Одлуку је већином гласова донео Жири у саставу: Татјана Бошковић (председница Жирија), Сандра Бугарски, Милош Ђорђевић, Вида Огњеновић и Миња Пековић. Награда је добитници уручена 28. новембра 2024, након извођења представе *Чудо у Шаргану* на сцени Југословенског драмског позоришта.

Награда „Дејан Мијач“ за редитељски опус је, такође, бијенална. Да подсетимо, установили су је 2023. Стеријино позорје и Удружење драмских уметника Србије.

Председништво УДУС-а разматрало је у претходном периоду више предлога чланова Удружења за измене и допуне правилника о удружењским наградама. Сугестије и предлози односили су се на учесталост доделе награда (предлози да се награде Добричин прстен и награде „Бојан Ступица“ не додељују сваке године), затим на рад жирија (предлог да чланови Жирија не могу бити предлагачи кандидата за награде, предлог за укидање принципа аутоматске кандидатуре за наредну годину другопласираног и трећепласираног кандидата за Добричин прстен, предлог да се правилником прецизније дефинишу критеријуми за доделу Добричиног прстена, предлог да о добитнику Добричиног прстена одлуку доносе искључиво претходни добитници овог глумачког признања).

Председништво је, уважавајући аргументе колега, пажљиво разматрало све пристигле предлоге и усвојило правилнике о додели удружењских награда, који су објављени на сајту Удружења. Сматрајући да постоји значајан број уметника који завређују признања удружења и да у овом тренутку годишње додељивање

не умањује значај награда, одлучено је да се, за сада, не мења учесталост доделе удружењских награда. Укинута је принцип аутоматске кандидатуре (Добричин прстен), а чланови жирија, као и сви чланови Удружења, могу бити предавачи кандидата за награде – али искључиво у складу са пропозицијама и роковима наведеним у конкурсима за предлагање кандидата (чиме се, између осталог, подстиче *култура предлагања* међу члановима Удружења). Председништво сматра да нема потребе за таксативним навођењем услова за добијање награде Добричин прстен, јер се у састав жирија удружењских награда именују колеге које су довољно компетентне за процену уметничких домета. Сви жирији су самостални у начину рада и доношењу одлука, а о будућим добитницима Добричиног прстена од ове године одлучиваће само лауреати овог највећег глумачког признања.

Издавачка делатност Удружења:

У оквиру Едиције посвећене добитницима Награде Добричин прстен, објављена је монографија *Борис Исаковић – Прича о Глумцу и Глуми*, аутора Александра Милосављевића, која је 12. новембра 2024. представљена у Музеју позоришне уметности у Београду. На промоцији су о књизи и о Борису Исаковићу говорили Војислав Брајовић, Борис Исаковић, Александар Милосављевић, Павле Пекић и Егон Савин, а приказан је и филм Милоша Пушића. Промоција књиге одржана је и у Новом Саду, 30. новембра 2024, у оквиру Фестивала студентског позоришта на Академији уметности Нови Сад, на којој су говорили: Борис Исаковић, Борис Лијешевић, Александар Милосављевић и Милош Пушић.

У издању Удружења објављена је и монографија *Господари Добричиног прстена*, посвећена добитницима наше најзначајније глумачке награде (првих 35 лауреата) ауторке Татјане Њежић. Промоција је планирана у Музеју позоришне уметности Србије после новогодишњих празника.

У припреми је монографија о Анити Манчић, добитници Добричиног прстена за 2023. годину, чији је аутор Божо Копривица.

У припреми је и монографија о Егону Савину, добитнику Награде “Дејан Мијач” за 2023. годину, чији је аутор Александар Милосављевић, а коју УДУС објављује у сарадњи са Стеријиним позорјем.

Издавање ових монографија није подржано на овогодишњем конкурс Министарства културе, због чега је Удружење јавно реаговало. Излазак обе књиге планира се почетком наредне године.

Што се тиче Позоришних новина Лудус, ове године објављена су, нажалост, само два броја. Разлог је недостатак средстава. Иако је успостављена сарадња са Културним центром „Светозар Марковић“ из Јагодине који је финансијски помогао објављивање Лудуса, а такав вид подршке најавило је и Позориште „Зоран Радмиловић“ из Зајечара и Народно позориште из Ниша, због скромних средстава одређених за Лудус на конкурс Министарства културе и изостанка конкурса Града Београда, укупно обезбеђена средства нису била довољна за штампање више од два броја ове године. Надамо се да ће добра воља Заједнице професионалних позоришта Србије за сарадњу на издавању Лудуса, не само у финансијском погледу већ и зарад ширења мреже Лудусових сарадника и свеобухватнијег приказа позоришног живота Србије, постојати и наредне године.

Лудус је промовисан на Данима комедије у Јагодини, у оквиру пратећег програма Стеријиног позорја 29. маја, а 7. септембра је у оквиру пратећег програма Театра на раскршћу у Нишу одржана Лудусова трибина са темом: Шта су кључна обележја оригиналности у савременом драмском тексту?

Лудус уређује Татјана Њежић и чланови редакције: Александра Јакшић, Јелена Ковачевић, Иван Меденица, Александар Милосављевић, Оливера Милошевић, Вукица Стругар и Снежана Тришић. На сајту Удружења доступни су сви бројеви Лудуса (у пдф претраживом формату), а фејсбук страну Лудуса ажурира и даље, волонтерски, Маша Стокић.

Члановима Удружења прослеђен је почетком ове године предлог Зорице Симовић – упитник о Лудусу, на који је одговорило неколико чланова Удружења, дајући своје предлоге и сугестије за садржај и изглед Лудуса.

Сарадња са члановима на реализацији и извођењу њихових програма и пројеката:

Чланови Удружења имају могућност да у сарадњи, односно посредством Удружења реализују своје самосталне пројекте – да аплицирају за средства на конкурсима Министарства културе, локалних самоуправа или других организација, реализују гостовања или на друге начине у томе буду подржани. Удружење својим

ауторитетом, као и правном и административном подршком помаже члановима, а чланови, такође, уметничким резултатима афирмишу УДУС и у одређеној мери доприносе финансијској стабилности УДУС-а (накнада на име административно-финансијских трошкова у реализацији пројеката износи 7%). Подсећамо чланове да посредством Удружења и даље могу за своје представе да добију мишљење Завода за унапређење образовања и васпитања и Сектора за основно образовање Министарства просвете, на основу кога представе могу бити уврштене у помоћна наставна средства, односно чиме је омогућено њихово извођење у школама уз одобрење надлежних органа Министарства просвете.

На овогодишњем конкурс Министарства културе, нажалост, подржана су само два самостална пројекта чланова Удружења која су реализована посредством Удружења, док Град Београд конкурсе није ни објавио. Та чињеница одразила се како на програме Удружења, тако и на пројекте чланова.

На конкурс Министарства културе пријављено је 15, а подржана само 2 пројекта. Осим тога, вишемесечно кашњење резултата конкурса (који су објављени тек у августу) довело је многе наше чланове у неприлике због предугог одлагања почетка припреме, а потом и одустајања од реализације пројеката. Овим поводом Удружење је такође јавно реаговало.

У периоду од прошле Скупштине до дана настанка овог Извештаја, посредством Удружења реализована су само три пројекта чланова: *Марко Краљевић и проклета Јерина* Небојше Броћића, *Посвећење* Катарине Вићентијевић и *Једино искрено мотивационо писмо на свету* Николе Ракочевића.

Признања Владе Републике Србије за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина:

На основу Јавног позива Министарства културе за достављање предлога за доделу признања, који је трајао до 26. децембра 2023. Удружење драмских уметника Србије и Савез драмских уметника Војводине могли су да, за подручје *Позоришна уметност – сценско стваралаштво и интерпретација*, као и претходне године, предложе само три уметника. Руководећи се Споразумом УДУС-а и СДУВ-а о подношењу заједничких предлога за доделу признања за допринос националној култури, којим је дефинисана Листа релевантних награда и признања и утврђен начин бодовања, УДУС и СДУВ су заједнички разматрали све пристигле пријаве (19 уметника) и Комисији Министарства културе предложили Радмилу Живковић, Виду Огњеновић и Светозара Цветковића.

Према Уредби Владе РС – Министарство културе, на основу мишљења Комисије Министарства, предлаже Влади Србије највише 20 уметника, односно стручњака у култури. Иако је поменутом Уредбом предвиђено да Комисија Министарства одлуку доноси у року од 60 дана од јавног позива (одн. до 26. фебруара 2024), до данас нити је објављено Решење Владе РС, нити нам је позната Одлука Комисије Министарства.

Национална признања била су, такође, тема УДУС-овог саопштења за јавност.

Имовина и пословни простор који УДУС користи:

Већини чланова познато је (поновићемо и у овом извештају због нових чланова) да Удружење своју делатност од 2001. године обавља у просторијама на шестом спрату Етнографског музеја. Ранијих година суочавали смо се са различитим проблемима, између осталог са одузимањем дела додељених канцеларија, потом и са ограничавањем коришћења улаза у зграду Етнографског музеја, због чега је рад Удружења био отежан. Претходне године није било значајнијих проблема у вези са тим.

Удружење је пре Другог светског рата поседовало богату имовину (између осталог три зграде у Београду, чијим су рентирањем обезбеђивана средства за рад Удружења и свих његових установа – пензионог фонда, берзе рада, уметничке агенције итд), која је национализована и до данас, после многобројних и различитих покушаја, Удружењу није враћена. Последњи у низу покушаја је подношење предлога за измену и допуну Закона о враћању одузете имовине и подношење захтева Уставном суду за оцену уставности појединих одредби поменутог Закона, који удружења не препознаје као лица која могу тражити враћање имовине, иако је она одузета по прописима које Закон наводи. До данас од Уставног суда на захтев који смо поднели 2016. године нисмо добили одговор.

У циљу проналажења могућности за трајно решавање питања пословног простора у претходном периоду разматрано је више потенцијалних решења. Нажалост, у овом тренутку ни једно од њих није извесно.

Реаговања:

УДУС се одувек трудио да одговори на захтеве својих чланова и да им пружи заштиту када су повређена првенствено њихова права из области професије или када су угрожени на неки други начин. Позивамо чланове да указују на постојање проблема, да нас о томе обавесте, како бисмо могли да реагујемо.

У вези са заштитом професионалних интереса, подсећамо чланове да се пре потписивања уговора са продуцентима и другим правним лицима могу Удружењу обратити за бесплатне правне савете.

Поводом формирања *Радне групе за унапређење положаја запослених у култури* (фебруар 2024) Министарству културе упућен је допис са предлогом да укључе представнике Удружења, чиме би се у обзир узело искуство и ставови драмских уметника, одн. оних који најбоље познају суштину позоришта и начин и предуслове његовог правилног функционисања.

Поводом формирања *Радне групе за закон о позоришној делатности* (септембар 2024), за представника Удружења у овој радној групи предложен је и именован Павле Пекић, потпредседник УДУС-а. Радна група имала је до сада два састанка, очекујемо конкретне предлоге и информације о интенцијама предлагача закона на основу којих ће Удружење даље реаговати.

Више саопштења за јавност издато је током претходног периода поводом угрожавања права и достојанства наших чланова и наше професије (поводом одлуке ХБО да Милошу Биковићу одузму претходно додељену улогу у серији *Бели лотос* и оптужби за „подржавање геноцида и кршење међународног права“, поводом забране уласка представе *Књига о Милутину* на Косово и Метохију, поводом резултата конкурса Министарства културе којима нису подржане монографије о драмским уметницима, добитницима струковних награда за животно дело („Добричин прстен“ Анити Манчић, „Дејан Мијач“ Егону Савину), поводом процедуре и необјављивања одлуке о добитницима признања за врхунски допринос националној култури, поводом проблема самосталних уметника у вези са доприносима за обавезно социјално осигурање, поводом догађаја који су наступили након погибије петнаест људи приликом пада надстрешнице железничке станице у Новом Саду (хапшења и напада на колеге и студенте који су учествовали у протестима и др).

Још неке активности Удружења и иницијативе чланова:

Поводом иницијативе да се члановима Удружења убудуће омогући да у раду Скупштине учествују и *онлајн*, Председништво је размотрило доступне техничке могућности за дигитално присуство чланова, као и могућности за електронско пријављивање, евидентирање и изјашњавање (гласање, јавно и/или тајно). Удружење је дужно да свим члановима омогући једнаке услове за учешће у раду Скупштине (нпр. укључење у разговор/дискусију путем интернет сервиса за *Online Meeting*, пријављивање и гласање преко *Web browsera* и сл). Нажалост, трошкови за реализацију ове идеје (активирање одговарајућег *Zoom* пакета, ангажовање лице за техничку реализацију и сл) премашују тренутне могућности Удружења.

Ипак, желећи да се што већи број чланова укључи или макар боље информисе о раду Удружења, договорено је да наредно заседање Скупштине буде, путем преноса уживо, доступно свима на инстаграм профилу УДУС-а. Надамо се да ће то бити још један, макар мали, корак ка побољшању мобилности чланства и ангажовања у раду сталешке организације. Захваљујемо свим члановима који су Удружењу у претходном периоду упућивали своја мишљења, предлоге за даљи рад и нудили своју помоћ.

Председништво настоји да активира мрежу повереника у позориштима Србије, како би и на тај начин била унапређена информисаност и боља комуникација са члановима. Захваљујемо колегама који су прихватили позив да буду повереници Удружења: Марина Воденичар (Народно позориште Кикинда), Горица Динуловић (Краљевачко позориште), Бојана Зечевић (Народно позориште Ужице), Бојан Јовановић (Позориште „Бора Станковић“ Врање), Александар Маринковић (Народно позориште Ниш), Драган Божа Марјановић (Народно позориште Лесковац), Соња Милојевић (Шабачко позориште), Биљана Николић (Крушевачко позориште), Миња Пековић (Народно позориште Суботица), Фуад Табучић (Позориште „Зоран Радмиловић“ Зајечар), Исидора Ференчина (Књажевско-српски театар Крагујевац). Надамо се да ћемо добити предлоге за поверенике и у другим позориштима и да ће се колеге одазвати.

Јавност рада УДУС-а

Настојали смо да и у претходном периоду редовно информишемо чланство и промовишемо рад УДУС-а. Обавештења о раду Удружења и друге информације којима смо располагали, а сматрали смо да су од користи члановима (нпр. информације о конкурсима, аудицијама, позоришним радионицама, међународним симпозијумима, обавештења самосталним уметницима итд) достављани су електронском поштом, објавама на сајту Удружења, фејсбук и инстаграм профилима, смс порукама; у оквиру фејсбук групе чланова Удружења – чланови могу сами постављати објаве и међусобно размењивати информације и обавештавати колеге о свом раду. У периоду на који се односи овај извештај, у сврху редовне писане комуникације издато је преко 1200 докумената (дописа, потврда, решења, уверења, извештаја и др).

Удружење драмских уметника Србије и овим путем захваљује свима који су финансијски и на друге начине подржали рад Удружења у претходном периоду. Посебно захваљујемо члановима и сарадницима на ангажовању у раду Удружења.

За ПРЕДСЕДНИШТВО УДУС-а
Небојша Дугалић, председник, председник

